

SLUŽBENI VJESNIK

MOSTARSKO-DUVANJSKE I TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE.

Br. 250/59. OSVRT NA KORONT ODRŽAN U GODINI 1958.

U svima Dekanatima održani su koronski sastanci na vrijeme. Tim sastancima samo 4 svećenika nisu prisustvovali i sva 4 su se ispričali. Da bi Ordinarijat uvažio ovakve isprike, potrebno je, da Dekani podnesu uvijek Ordinarijatu na uvid pismenu ispriku svakoga svećenika, a osim toga dotični su dužni poslati pismeno obrađene sve koronske teme.

P i s m e n e r a d n j e. Sa zadovoljstvom konstatiramo, da su neki svećenici obradili s velikom pomnjom, lijepo i solidno predložene koronske teme. Ima međjutim i takvih, koji su to učinili površno i na brzu ruku. Tako je na pr. jedan svećenik sočno napisao punih 14 stranica o temi **MARIJA I SVEŠTENIK**, dok je jedan drugi o istoj temi nije napisao ni jednu punu stranicu. Očito, da je ovaj posljednji pisao iz pameti, a da nije ni pogledao dogmatski traktat o mariologiji.

A a z u s i. Kako se iz zapisnika vidi bilo je puno, a ponekad i burne debate kod rješavanja kazusa. Tako i valja! Kod prvoga kazusa većina je pravilno riješila, da se ni u kojem slučaju nije smio upotrebiti nekonsekrirani kalež, kad je bio tu drugi konsekrirani, ali sa istrošenom pozlatom. Nekad je to važno, da je kalež bio ipso facto konsekriran, ako je netko s njime, dakako illicite, celebrirao, ali danas to više ne vrijedi. A što se tiče upotrebe konsekriranoga kaleža, koji je izgubio pozlatu, samo rector ecclesiae griješi, što ga ne šalje na ponovnu pozlatu, dok drugi svećenici, ako nemaju drugoga boljega, slobodno se njime služe također i za svakodnevno celebriranje. Dakako, da su ovi dužni upozoriti unpravitelja crkve, ako on slučajno ne primjećuje, da je kalež izgubio pozlatu.

Kod drugoga kazusa na jednoj koroni dugo se je raspravljalo, da li je valjan ili ne, kupoprodajni ugovor, gdje prodavač laže kuncu, da konj ima samo 6 godina, dok ih u stvari ima 12. Redovito će ugovor biti valjan, samo će cijenu konja trebati dobro skresati, jer konj od 6 godina ceteris paribus daleko više vrijedi nego konj od 12 godina. Ili ako konj od 12 godina ne bi odgovarao svrsi, za koju ga kupac kupuje, ugovor bi dakako bio nevaljan. Tako na pr. kad bi netko imao već konja od 5-6 godina, pa bi njemu tražio para, da ga zajedno upregne u kola, ne bi bila valjana prodaja znatno starijega konja, kad kupac radi posebnoga razloga izričito traži i hoće samo mlađoga konja.

E v e n t u a l i a. Sa zadovoljstvom konstatiramo, da je ove godine debata u eventualijama bila i živa i mnogostruka. A to je vrlo važno. Jer glavni plod korona leži baš u tome, da pastoralni kler na njima pretrese sve najvažnije pastoralne probleme na području Dekanata i stvori zajedničke smjernice za što uspješniji i složen rad.

Tako je na koroni jednoga Dekanata, gdje je problem umicanja djevojaka vrlo akutan, puno raspravljano o tom pitanju. I posve ispravno. Jer to je jedan vrlo ružan običaj, koji baca loše svijetlo na moral našega puka, pa proti tome zla valja se svim silama boriti. Srećom, ima i kod nas župa, gdje se umicanje ili nikačko ili vrlo rijetko događa.

Ima takvih župa, gdje je nekoš to zlo pustimice haralo, ali je župnicima uspjelo dobro ga smanjiti. Ali, izgleda, da ima jedna ili druga župa, gdje je to zlo u porastu. Samo složnom i zajedničkom akcijom pastoralnoga klera iz cijeloga Dekanata moguće je to zlo uspjeshno riješiti. Da bi pomogli akciju župnika oko pobijanja umicanja, određujemo za umicatelje i umaknute jednu novu kaznu, da naime ne mogu kroz godinu dana kumovati kod podjele crkvenih sakramenata - krštenja, krizme i vjenčanja. Ovu novu kaznu treba svijetu s oltara proglasiti, a ujedno ponoviti i stare već postojeće kazne za ovakve delikvente.

K a t e h i z a c i j a d j e c e. Na svim koronama o tome se živo raspravljalo. Ordinarijatu je drago, da je pastoralni kler prošlogodišnju naredbu uzeo ozbiljno srcu. Tako i treba. Katehizacija mladeži primarna je i osnovna dužnost duhovne pastve. Ne naziva je Kodeks uzalud gravissimum officium.

Ne možemo nikako odobriti prakse, da se katehizacija školske mladeži odgadjaju samo za školske praznike. Nju treba i preko školske godine sustavno vršiti. Isto tako ne možemo odobriti prakse nekih župnika, da se katehizacija vrši samo nedjeljom. Ta se praksa očito protivi prošlogodišnjoj naredbi Ordinarijata, a osim toga nedjelja je za katehizaciju odrasloga svijeta, a ne i za katehizaciju mladeži. Može se usvojiti zaključak Dekanata Ravno, da se mladež katehizira radnim danima u onim selima, gdje postoji ili matična ili filijalna crkva, dok samo djeca iz udaljenih sela, gdje ne postoji nikakva crkva, pro interim mogu se podučavati nedjeljom i svetkovinom kod crkve matice.

Na jednoj koroni potužili su se svećenici, da neki učitelji smetaju djeci dolaziti na katehezu. Treba ovakve slučajeve dobro provjeriti i dostaviti Ordinarijatu, da je Ordinarijat u danoj prigodi može pritužiti na kompetentnom mjestu.

N e š e d n a n o š n j a. Jedna je korona zamolila, da bi Ordinarijat izdao naredbu protiv nešedne nošnje. Možda će o tome Episkopat donijeti zajednički zaključak. U međjavremenu neka župnici ne prinuštavaju na svete sakramente ženske osobe a) s unačno velikim dekolte-om, b) koje nose prozirne haljine, c) koje dolaze u crkvu s haljinom bez rukava. - Treba najprije nekoliko puta s oltara proglasiti ovu naredbu, pa kad svi budu s njom upoznati, onda je istom strogo provoditi u djelo.

K r š t a v a n j e d j e c e c r k v e n o n e v j e n š a n i h n a r o v a.

Jedna je korona stavila pitanje, da li da se ovakva djeca krste ili ne. U ovakvim slučajevima neka župnici uvijek stave zahtjev, ako roditelji žele, da im se dijete krsti, nka najprije preda crkveni svoj brak, jer samo takav brak daje garanciju, da će dijete biti doista kršćanski i odgajano. Ako dobiju negativan odgovor, najbolje, neka se obrate Ordinarijatu za savjet, ali neka točno izlože prilike djeteta, da li naime postoji sigurnost za njegov vjerski odgovor ili ne postoji.

Z a r u č n i č k a p o u k a. Na jednoj koroni svećenici su zajednički odlučili, što će u njihovu Dekanatu biti predmet zaručničke pouke prije vjenčanja. Stvar je normirana općim crkvenim propisima, ali je ipak dobro, da se o tome govori i na koronskim sastancima s obzirom na lokalne prilike i potrebe našega svijeta. Ordinarijat je prošle godine preporučio, da bi se uvela zajednička zaručnička pouka za sve nupturijente dotične sezone, pa tu preporuku i ovdje ponavljamo. Kod te pouke treba se uvijek držati smjernica iz enciklike Sv.O. Pija XI CASTI CONIUGII i ovogodišnje korizmene poslanice našega Episkopata o kršć. braku.

Z a j e d n i š k a o b i t e l j s k a m o l i t v a.
I o o v o m e p r e d m e t u p o z a b a v i l a s e j e k o r o n s k a s j e d n i c a
jednoga Dekanata. Važan je ovo predmet. Zajednička kućna molit-
va najbolji je barometar kršćanskoga života na našem selu. A
ujedno i moćan faktor, da se vjera u narodu očuva i učvrsti.
Preporučamo svima župnicima, da nastoje, neka bi se barem večerom
po svim kućama molila zajednička molitva - bilo na starinski
način s onim preporukama ili na moderniji način molenjem krunice,

Broj: 251/59. INVENTAR CRKVENIH STVARI

Ordinarijat je nedavno pozivajući se na Kodeks izdao
naredbu, da svi župnici naprave in duplo, za župski i biskupski
arhiv, inventar crkvenih i župskih stvari. Pozivamo župnike,
koji toga još nisu učinili, da to što prije izvrše.

Na jednoj koroni stavljen je upit, da li to vrijedi i za
župnike redovnike. Svakako, da vrijedi! Ali samo za one stvari,
koje su za crkvu ili župski ured nabavljene iz crkvene milosti-
nje ili dobrovoljnim priložima vjernika. Stvari pak, koje su
župnici nabavili iz svojih sredstava ili koje je župnicima-re-
dovnicima dao njihov samostan, ne spadaju u ovaj inventar. Ali
je dobro i njih posebno popisati, da ne bude kasnije nikakve
pometnje. Samo ovaj popis ličnih stvari ne treba dostavljati
Ordinarijatu, nego samo Inventar crkvenih i župskih stvari.

Broj: 252/59. DISPENZA OD NEMRSA

Blagdan sv. Josipa Radnika na 1. maja ove godine pada
u petak. Ovim se podjeljuje dispensa od zakona nemrsa na taj
dan za cijelu biskupiju.

Broj: 253/59. MARKA ZA ODGOVOR

Postoji stara i davna naredba Ordinarijata još iz vre-
nena blagopokojnoga biskupa Mišića, da se, uz sve molbe poštom
upućene Ordinarijatu ima priložiti poštanska marka za odgovor.
Skoro nijedan župski ured ne pridržava se ove naredbe. Jedan
ili drugi župnik dađu godišnje neku paušalnu svotu na taj titul,
ali ogromna većina župnika ne čini u tom pogledu ništa. Ovim
se župnici upozoruju na postojeću naredbu.

Broj: 254/59. SVETA KRIZMA U GODINI 1959.

Uz pomoć Božju obaviti će se ove godine sveta krizma
slijedećim redom:

1. Bijelo Polje 19. IV. 2. Drežnica 26. IV. 3. Klepci 1. V.
4. Gabela 2. V. 5. Čapljina 3. V. 6. Mostar 17. V.
7. Kruševo 24. V. 8. Lj. Dolac 31. V. 9. Čerin 10. VI.
10. Ploče 13. VI. 11. Čitluk 14. VI. 12. Medjugorje 21. VI.
13. Gradac-Blizanci 24. VI. 14. Gradnici 28. VI.

15. Rakitno 26. VII. 16. Pos. Gradac 28. VII. 17. Vir 30. VII.
18. Posušje 2. VIII. 19. Gorica 3. VIII. 20. Grude 5. VIII.
21. Ledinac 6. VIII. 22. Ružići 9. VIII. 23. Drinovci 10. 8.
24. Tihaljina 12. VIII. 25. Klobuk 15. VIII. 26. Vitina 16. VIII.
27. Grljevići 18. VIII. 28. Šipovača 20. VIII. 29. Veljaci 22. VIII.
30. Humac 23. VIII. 31. Studenci 25. VIII.

Krizmanici moraju biti dobro podučeni i neposredno prije krizme ispovjedjeni i pričesćeni. U Mostaru, gdje se redovito sv. krizma svake godine, ne smiju se pripušćati krizmi djeca, koja su istom te godine primili prvu svetu pričest. Po selima, gdje se krizma obavlja svake treće ili četvrte godine, mogu se pripustiti sv. krizmi i prvopričesnici. Ali nikako se ne smiju pripušćati djeca, koja se još nisu pričestila ili koja još nisu navršila punih 7 godina.

Treba nastojati, da se kumovi i kume prigodom krizme takodjer ispovjede. I oni moraju dobro znati kršćanski nauk, inače im se ne će dopustiti, da kumuju. Kume nećedno obučene bit će odbijene od kumovanja. Kanon 794 traži, da kum ili kuma drži samo jedno dijete ili najviše dvoje, pa neka se župnici ovoga striktno drže.

Za pokriće troškova odobrava se taksa od 50 dinara za svaku krizmaničku cedulju. Ali ako iz iste obitelji ima 2 djece, onda za oboje 80 dinara, ako 3 djece, onda za sve troje 100. din. Župnici moraju prije krizme sve župske knjige potpuno srediti, da se može obaviti pregled knjiga bez poteškoće.

Broj: 255/59. RADOVI NA CRKVENIM OBJEKTIMA U G. 1959.

U ovoj godini trebalo bi po mogućnosti obaviti slijedeće radove: 1) Pokriti crkve u Rasnu i Klepcima. 2) Popraviti krovove na crkvama u Grudama i na Posušju. 3) Izraditi ponutricu na crkvama: u Kongori, na Ledincu, u Kruševu, na Rotimlji. 4) Dograditi odnosno prekriti zvonike: u Vinici, u Prisoju, na Sirokom Brijegu, u Čapljini. 5) Nabaviti oltare: u Duvnu, u Drinovcima, na Trebinji. 6) Okrešćiti izvana i iznutra omaljati crkvu u Ravnom, a samo iznutra omaljati crkvu u Prenju.

Osim toga trebalo bi učiniti pripreme radove za zidanje jedne nove crkve u Brotnju i jedne u Ljubuškoj Krajini, jer ova dva najbogatija kraja u biskupiji strašno oskudijevaju crkvama.

Župske stanove treba hitno popraviti: u Grabovici, Prisoju, Kongori, Bukovici, Gorancima, Drežnici, Studencima, Rotimlji i Ravnu.

Broj: 256/59. PREPISI MATICA Ponovno se upozoruju župski uredi na propis, da do konca veljače pošalju Ordinarijatu prepise svih matica. Mnogi uredi duguju prepise krizmanih iz ranijih godina. U god. 1949. poslali su prepise matica krizmanih samo ovi uredi: Čapljina, Čerin, Gabela, Klepci, Ploče, Ravno i Trebinja. U 1950.: Drinovci, Gorica, Posušje, Rasno, Rakitno, Tihaljina i Vitina. U 1951.: Humac, Klobuk. U 1952.: Goranci, Kožerin, Prisoje, Rasno, Roško Polje, Seonica. U 1953.: Čapljina, Klepci, Ravno, Trebinja. U 1954.: Čerin, Gabela, Izbično, Klepci. U 1955.: Drinovci, Gorica, Humac, Posušje.

Koji župnici nisu dakle poslali prepis krizmanih, neka to prema kanonu 470§3. svakako i što prije učine!

U S K R S N A Č E S T I T K A

Svima svećenicima u biskupiji kao i svima vjernicima želim od srca S R E T A N U S K R S i obilje svakoga blagoslova i nebeske milosti od Uskrsnula Spasitelja!

Mostar, dne 12. ožujka 1959.

+ P E T A R,
Biskup.

OPAVIJESTI BISKUPSKOGA ORDINARIJATA U MOSTARU

B r o j : 648/59.

Mostar, dne 10. prosinca 1959.

U s k r s n o v r i j e m e.

Vrijeme korizmene isnovijedi i uskrzne pričesti traje kao i dosada od prve korizmene nedjelje do nedjelje Presv. Trojstva uključivo.

P o s t i n e m r s u g. 1960.

Zaključkom posljednje biskupske konferencije jedinstveno je normiran post i nemrs za sve biskupije u našoj zemlji. Savezno tome određuje se za naše biskupije Mostar-Duvno i Trebinje, kako slijedi:

- a/ Dani nemrsa su svi petki u godini i još Velika subota /cijeli dan/.
- b/ Dani posta i nemrsa/jejunium cum abstinencia/ su: Čista srijeda, Veliki Petak, dan uoči Bezgrješnoga Začeca, Badnji dan.
- c/ Nije stroga obveza, ali se vrlo preporuča vjernicima, da drže nemrs i na kvatrene srijede i subote te na dan uoči Duhova. Crkvenim osobama preporuča se pak da na ove dane uz nemrs drže i jejunium.

Zakon nemrsa ne obvezuje, ako svetkovina, pa i dokinuta, koja se slavi s pučkom misom, pane u petak. To isto vrijedi i za čisto lokalne patrone/dakle ne samo za patrone župa/, kad se slave s pučkom misom — cum concursu populi.

Od zakona nemrsa izuzeti su bolesnici, vrlo teški radnici /kao kopari po rudnicima/, zatim daleki rutnici, pa i oni koji ne mogu slobodno birati način svoje prehrane kao vojnici po kasarnama, zatvorenici u kaznionama, djaci u državnim internatima, starci u uboškim domovima i slično.

P a p i n d a n, koji se obvezatno mora slaviti po svim župama u prvu nedjelju poslije 4 studenoga, ove je godine u Mostaru proslavljen na 8. XI. sa pontifikalnom misom. Tom prigodom poslana je Sv. Ocu brzojavna čestitka u ime cijele biskupije, na koju je stigao iz Rima brzojavni odgovor: Sveti Otac ugodno dirnut čestitkama prigodom njegove godišnjice od srca blagosiva biskupa, svećenstvo i sve vjernike.

K o r i z m e n a p o s l a n i c a naših biskupa o čistoći i djevičanstvu izići će u Djakovačkom Vjesniku, pa je svi župnici imaju pročitati pod pučkom misom u toku korizme.

K o l e k t e u m i s i.

Kao i dosada imaju se i unaprijed uzimati u misama tri kolekte: ponedjeljkom za Papu, srijedom iz mise sv. Josipa — 19. III. — a subotom iz mise Bezgrješnoga Začeca. Osim toga dozvoljava se, da u vremenu od 1. svibnja pa do 30. rujna mogu svećenici prema potrebi dodati u misama kao drugu kolektu molitvu za kišu ili lijepo vrijeme/16 i 17 inter orationes diversas/.

N a p r o t i v p s o v k e održat će se i ove godine u sednici između I i II nedjelje MUKE /od Glušnice pa do Cvjetnice/ na način kao i prošlih godina.

I z n j e n e u m o l i t v a n a .

Odlukom Sv. Oca u liturgijskoj molitvi na Veliki petak za Židove ina se ispustiti riječ "perfidis". Isto tako po odluci Sv. Oca u posvetnoj molitvi Srcu Isusovu, koja se obvezatno mora moliti na svetkovinu Krista Kralja po svim crkvama, treba ispustiti dvije potpune rečenice, koje počinju riječima: "Kralj budi svima onima, koji se još u tani nalaze", a svršavaju riječima: "..... kao otkupnina i vrelo života". - Ove dvije rečenice treba u molitvenicima za javnu uporabu u crkvi precrtati.

P o m i r n a m o l i t v a na čast Srcu Isusovu mora se još po odredbi Pape Pija XI javno moliti u svim crkvama na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, kao što se Posvećna molitva mora moliti na svetkovinu Krista Kralja. Obje se molitve nalaze i u molitveniku KRUH NEBESKI i taj se molitvenik može dobiti kod Ordinarijata. Svaki župski ured dužan je imati ovaj molitvenik i moliti iz njega javno s pukom obje ove molitve na određene dane.

L i t u r g i j s k a o b n o v a .

A/ SUDJELOVANJE KOD SV. MISE. Ordinarijat preporuča, da po mogućnosti sve pučke mise budu pjevane.

Ako pučke mise nisu pjevane, neka budu barem mise zajedničkog nolenja i pjevanja. Valja nastojati, da molitve i pjesme odgovaraju dijelu mise, pod kojim se mole ili pjevaju.

Preporučuje se župnicima, da što prije uvedu u sve župe barem prvi način direktnoga liturgijskoga sudjelovanja kod svete mise, a taj se sastoji u tome, da svi vjernici latinski odgovaraju one odgovore, koji se pjevaju kod svete mise.

B/ SAKRAMENAT SV. KRSTA. Neka župnici i dalje nastoje oko toga, da vjernici što bolje shvate značenje sakramenta krsta i njegovih ceremonija.

Neka nastoje, da jednom godišnje obave krštenje pred očima cijeloga puka uz tumačenje pojedinih ceremonija.

Kod svakoga krštenja /kao i kod vjenčanja/ preporučuje se održati kratki nagovor. - Naročito treba kumove podučiti o njihovim dužnostima.

Kad je riječ o kumovima, svakako treba pripaziti, da kumstvo vrše samo takve osobe, koje posjeduju sve kanonske uvjete propisane non tantum ad validitatem sed etiam ad liceitatem.

Župnici, koji žele nabaviti nove kanone krstionice, mogu se u tu svrhu obratiti na adresu: Dr. Ivan Delalle, kanonik, Trogir.

D u h o v n a z v a n j a . Naša biskupija, Bogu hvala, obiluje svećeničkim i redovničkim zvanjima. Ipak ima jedna ili druga župa, u kojoj odavno nema nijednoga zvanja. Neka župnici dotičnih župa uznastoje, kako bi se i u njihovim župama pobudila svećenička i redovnička zvanja.

M o l i t v a z a s v e ć e n i č k i p o d m l a d a k .

Ovdje se prilaže molitva, koja se po svim župama ina moliti pod blagoslovom za naš svećenički podmladak.

M l a d a m i s a bila je ove godine samo jedna u biskupiji, koju je služio u svojoj rodnoj župi Studencima vlč. Don Tadija Pavlović.

O b l a č e n j e i z a v j e t o v a n j e s e s t a r a

Na 7. listopada, na svetkovinu Svete Krunice u Bijelom Polju kod Mostara stupilo je u novicijat i uzelo redovničko odijelo Školskih Sestara 6 kandidatice, a slijedeći dan njih 10 položilo je svoje prve zavjete.

P u č k e m i s i j e održane su ove godine samo u dvije župe: u Bijelom Polju kod Mostara/Oci Isusovci/ i u Mostaru/00. Dominikanci/. Gdje u posljednjih 10 godina još nisu održane pučke misije, dužnost je župnika, da pripreme teren i da se pobrinu, kako

se misije što prije i kod njih mogle održati.

S v e t a k r i z m a u posljednje dvije godine održa-
na je u svim župama osim Konjica, Jablanice, Glavatičeva i Blagaja.
Ako Bog da, održat će se krizma tokom 1960 i u ove četiri župe.
Osim toga bit će sv. krizma na Duhove u Mostaru, a još i u samosta-
nskim župama Huncu i Širokom Brijegu, gdje radi velikoga broja dje-
ce treba da bude krizma barer svake druge godine.

P r o j u v e n t u t e.

Kod svake pučke mise neka se narede posebne molitve na čast
Imakulate za našu mladež, da bi ostala dobra i čestita, a isto tako
i molitve na čast svete Obitelji za naše očeve i majke, da bi oni
svoju djecu dobro odgajali.

Nadalje ovim se pozivaju svi svećenici u nastvi, da bi svaki
dan barem jedan desetak krunice prikazali za mladež naših bisku-
pija, a subotu i cijelu krunicu/trećinu rožarja/ te da bi u su-
botu četvrt sata molili coram Sanctissimo na istu nakanu, a ujedno
da bi svake subote učinili koju naročitu žrtvicu u istu svrhu.
Posebno se pak pozivaju dušobrižni svećenici ex utroque clero, da
bi jedne subote u godini prikazali i svetu misu za našu mladež.
Kako biskupija ima 61 župu, nadamo se, da će se prijaviti najmanje
52 svećenika, tako da će se svake subote kroz cijelu godinu moći
čitati jedna sveta misa za mladež. Ordinarij uzima za sebe prvu
subotu u mjesecu siječnju. Ostale subote neka svećenici medjus-
bno razdijele i to ovim redom: dekanati stolački i trebinjski neka
uzmu subote u siječnju i veljači, dekanati mostarski i konjički ne-
ka uzmu mjesec ožujak i travanj, bročanski dekanat mjesec svibanj
i polovicu mjeseca lipnja, humački dekanat drugu polovicu lipnja i
srpanj, bekijski dekanat kolovož, dekanati širokobriješki i posuški
mjesec rujan i listopad, dekanat duvanjski mjesec studeni i pro-
sinac. Neke svaki svećenik odmah sebi približeži u Direktorij
svoju subotu. Ako se prijavi više svećenika, nego što ima subota u
godini, onda neka prekobrojni svećenici govore misu ili na prvu
subotu u mjesecu/ tako da na prve subote bude više misa/ ili na neku
svetkovinu Gospinu u mjesecu. Dekani će prigodimice izvijestiti
Ordinarijat, kako su izvršili raspored subotnih misa pro juventute
u svome dekanatu.

Ž i v a k r u n i c a.

Koliko je molenje krunice drago našoj nebeskoj Majci, Ona
je to javno očitovala u Lurdu i Fatimi. Najbolje bi bilo, kad bi
svi vjernici svaki dan mogli izmoliti cijelo rožarje ili barem nje-
govu trećinu. Ali mnogi tog iz raznih razloga ne mogu. No i naj-
zaposleniji mogu svaki dan izmoliti barem jedan desetak krunice.
Vijenac žive krunice stvorit ćemo tako, ako nadjemo revnitelja odno-
sno revniteljica, koji će naći među djecon, mladićima, djevojkama,
muževima, majkama, starcima i staricama po 15 osoba, koje su spremne
moliti svaki dan po jedan desetak krunice. Onda se odredi svakoj
osobi, o kojem će otajstvu moliti svoj desetak, tako da se na 15 oso-
ba razdijele svih 15 desetaka cijeloga rožarja. Na prvu nedjelju
u mjesecu promjeni se otajstvo, kako ne bi jedna osoba isto molila.
Na taj se način može u pojedinim župama stvoriti 10, 20 pa i 50
živih krunica. Nastojmo, da proširimo u svojim župama živu krunicu,
jer ćemo time učiniti Bogu i Gospi ugodno djelo.

S v i j e ć e u l i t u r g i j i.

Biskupi su na zadnjoj konferenciji odredili, da kod obične
svete mise imaju gorjeti 2 svijeće sa najmanje 30% voska. Kod
pjevanje mise 2 svijeće moraju imati 30% voska, a druge dvije moraju
imati nešto voska, ali manje od 30%. Mogu imati čak i samo 5% voska.

Kod svečane mise 2 svijeće sa 30%, a ostale četiri sa manjom količinom voska. Kod izloženoga Svetootajstva po pravilu bi moralo gorjeti 12 svijeća, ali je kod nas dosta samo 6 svijeća. Nijedna od ovih svijeća prigodom ekspozicije ne mora imati 30% voska, nego je dovoljna i jedna manja količina, naime i 5%.

Ordinarijat ima ovlast od Sv. Stolice, da može dopustiti u slučaju potrebe sv. misu i samo s jednom svijećom, a ekspoziciju samo s 2 svijeće. Ali ovom se ovlasti Ordinarijat ne misli poslužiti, osim u kojem izvanrednom slučaju.

Novi oltar u župskoj crkvi na Rotimlji. Crkva i župski stan na Rotimlji teško su stradali. Osim toga župa je bila bez svećenika od 1944-1955. Novi revni župnik, Don Ivan Kordić sa svojim zbilja vrijednim župljanima uspio je u ovo kratko vrijeme, da djelomično obnovi i župski stan, a da crkvu potpuno uredi, oboji i da u crkvu nabavi novi lijepi kareni oltar. Oltar je u nedjelju, dne 29. studenoga svečano blagoslovio Ordinarij u prisutnosti 4 svećenika i velikoga mnoštva naroda.

Svećenički grobovi.

Po raznim grobljima u biskupiji nalaze se pokopani mnogi svećenici, bivši župnici dotičnih župa. Grobovi nekih svećenika lijepo su uređeni, ali ima ih i potpuno zapuštenih. Ovim se naređuje svim aktualnim župnicima, da povedu računa o tim grobovima. Na svakom grobu mora biti križ sa natpisom. Ukoliko je negdje natpis postao nečitljiv, treba ga obnoviti. Svake godine prigodom Dušnoga dana treba te grobove dati očistiti i urediti.

Crkveno zemljište.

Naše župe imaju vrlo malo vlastitoga zemljišta. I to malo uknjiženo je negdje na župu, a negdje na crkvu. Prihod od zemljišta knjiženog u gruntovnici na župu pripada župniku, a prihod zemljišta knjiženog na crkvu pripada crkvi. Ali ima jedna ili druga župa, gdje je sve zemljište knjiženo na crkvu, ali od partivijeka župnik sebi uzima prihode, jer je navodno takva bila intencija darovatelja. Sveta je Stolica riješila, gdje je sve zemljište knjiženo na crkvu, a od starine se župnik lično njime koristi, da ubuduće polovica prihoda s takvoga zemljišta pripada crkvi, a polovica župniku. Župnici, kojih se ovo tiče, neka odsada savjesno vrše ovu odluku Sv. Stolice.

Dokidanje taksu.

Ovim se dokidaju: a/Katedratikum, koji je bio minimalan i koga i onako većina župnika nije redovito plaćala.

b/Taksa određena za poravak biskupske palače i koja se ubirala prigodom vjenčanja. - Na palači su već izvršeni radovi, koji daleko premašuju sabranu svotu, a još će se i novi radovi morati vršiti. Ipak se takse dokidaju, jer je ove godine radi njih na biskupiju udaren toliki porez, da je korist od tih taksa postala vrlo problematična.

KNJIGA ŽUPSKIH NAREDABA.

Neka svaka župa, koja još nema knjige, u koju se bilježe župnikove naredbe, što ih daje vjernicima, nabavi tu knjigu i uredno je vodi. Naredbe se imaju čitati ili iza propovijedi, ili na kraju mise, a nipošto neposredno iza pričesti, jer bi to značilo rrekidanje mise.

KNJIGA OPREME BOLESNIKA.

Isto tako neka se u svakoj župi, gdje još ne postoji, zavede knjiga o opremi bolesnika, gdje će se bilježiti svaka posjeta bolesnicima u svrhu provizije.

PROSTORIJE ZA KATEHIZACIJU MLADEŽI.

Vjeronaučna pouka mladeži neka se redovito drži u crkvi ili sakristiji. Gdje nema crkve, neka se drži u kojoj zgodnoj prostori-
riji župskoga stana. Pa i tamo, gdje ima crkva, za vrijeme hladnih
zimskih dana neka se radi zdravstvenih razloga katehizacija drži
u župskom stanu. U selima, koja su udaljena preko tri kilometra od
crkve, može se katehizacija držati u karelici groblja dotičnoga
sela.

RODITELJSKI SASTANCI.

Po nekim biskupijama već je uveden običaj, da vjeroučitelji
od vremena do vremena razivaju na sastanak roditelje, čija djeca
polaze na vjeronauk, nešto slično kao što se radi i po državnim
školama. Ovi su se sastanci pokazali kao vrlo korisna stvar. Pre-
poručamo i našim žurnicima, da orrobaju ovo sredstvo.

K a t e k i z m i. Stigla je nova pošiljka katekizama iz
Zagreba. Mogu se dobiti na Ordinarijatu.

ŠIRIMO KULT NAŠIH BLAŽENIKA Nikole Tavelića i Augustina
Kažotića, da bi što prije došlo do njihove kanonizacije. Također
širimo privatno štovanje i drugih naših sunarodnjaka, koji su umrli
na glasu svetosti kao našega užega zemljaka Petra Barbarića, pa
zagrebačkoga biskupa Langa te karučina, Oca Leopolda Mandića. Što se
više budemo utjecali njihovu zagovoru, prije čeno za njih izmoliti
čast oltara.

BOŽIĆNA ČESTITKA.

Biskup-Ordinarij čestita svima svećenicima, redovnicima i
redovnicama te svima vjernicima u biskupijama mostarsko-duvanjskoj
i trebinjskoj Božić sa željom, da ga provedu s Božjim blagoslovom,
u miru i zadovoljstvu.

KORONSKA PITANJA ZA G. 1966.

I.- P r o l j e t n a k o r o n a : 1/ DE CATECHETICA POPULI
INSTITUTIONE. Parochus Lucius putat se huc gravissimae obligati-
ni/Can.1329/ plane satisfecisse si diebus festivis ante missam
rueris unam paginam catechismi celeriter perlegat et in missa post
concione unam alterave questionem ex catechismo adultis brevi-
ssime explicet. Parochus Caius praxim Lucii vituperat. Caius sua de
parte quavis hebdomada diebus ferialibus pueros bis convocat et
catechismum illis tradit. Sed Caius nunciam ex arbore parentes
admonet, ut filios ad catechismum mittant, nec in confessionali ul-
lum verbum de ista obligatione facit. Insuper Caius per longius tem-
pus instructionem puerorum omnino omittit, ut possit se ad concione
praeparare vel proprium examen parare vel ~~a~~ alia domestica nego-
tia tractare. Ideo maior pars puerorum vel omnino non venit, vel
si venit, facit hoc irregulariter.

Quid de praxi utriusque parochi dicendum? Quando parochus
dicere poterit se praescripto Canonis 1329 debito modo satisfecisse?

2/ DE LUMINE CORAM SANCTISSIMO SACRAMENTO. Idem parochus
ob paupertatem propriae ecclesiae lumen coram Sanctissimo non
accendit nisi diebus festivis et quidem tantum illis horis, quando
fideles in ecclesia inveniuntur, quibus abeuntibus lumen statim
extinguit. Putat tempore nocturno non esse lumen necessarium, quia
tunc nemo ecclesiam visitat. Caius iterum praxim Lucii graviter
reprehendit. Relinquere Sanctissimum sine lumine per 24 horas con-
tinuas grave esse putat, a fortiori facere hoc per integram hebdo-
madam.

Ideo ille, ejus quoque ecclesiae pauper est, quotidie quidem lumen accendit, sed ob parsimoniam tantum vesperare; et mane facto lumen extinguit quia ex ejus mente per diem lux solis sufficienter ecclesiam illustrat quin opus sit aliud lumen accendere.

Quid de praxi utriusque parochi dicendum? Quid Ecclesia et ex quo motivo quod lumen coram Sanctissimo praecerit?

II. J e s s e n s k a k o r o n a. 1/ DE PRAECEPTO ORATIONIS.

Aliquis vir, carit familiae numerosae per 20 annos nunquam domi oravit: nec mane, nec vespere, nec ante cibum sumendum. - Ob ejus incuriam nunquam in ejus familia oratio communis habetur. - Insuper ille nullam curam gerit, ut ejus filii in religione instruantur, ut catecheticae instructioni adsint, ut missam vel sacramenta frequentent. - Demum, illi omnino perinde est, si filii ejus in ecclesia nubant vel non, ideo non admonet filios qui acatholice matrimonium contraxerunt, ut matrimonium in facie Ecclesiae catholice faciant.

Quot peccata iste vir commisit? Utrum absolvendus necne? Quid ex parte confessarii illi injungendum?

2/ DE MISSARUM STIPENDIIS. Sempronius parochus missas superfluas extra dioecesim mittendo 1/ una vice taxam postalem detrahit, 2/ altera vice non mittit integrum stipendium, sed tantum stipendium illius dioecesis in qua missae celebrantur, quod est minus stipendium propriae dioeceseos, et excessum sibi retinet, 3/ cum autem alii sacerdotes flagitaverunt, ut integrum stipendium illis transmittatur, Sempronius nunquam amplius illis missas mittit, sed unum tales sacerdotes, qui consentiunt, ut Sempronius semper sibi ad fines personales excessum stipendii retinere possit.

Quid dicendum de modo agendi parochi Sempronii?

Pro corona vernali A.R.D. Decanus unum sacerdotem seligat, qui in conventu coronali sermonem de necessitate vitae spiritualis pro sacerdotibus habebit. Iste sacerdos pro ista vice ab aliis questionibus solvendis dispensatur.

Svećenici neka inaju na pameti, da koronama nije jedina svrha rješavanje kazusa, nego je potrebno, da se na koronama pretresu sva aktualna pitanja duhovne pastve i stvore zaključci za složan i jedinstven rad u budućnosti. Da bi vijećanje na koronama bilo što usrješnije, potrebno je uvijek na početku korone zazvati pomoć Duha Svetoga.

Završavamo sa željom, da Duh Sveti kao izvor milosti i blagoslova Božjega izlije obilje svojih nebeskih darova na naše svećenike i njihov pastoralni rad.

+ Petar,
Biskup